

Vietējais tūrists

Jūs, protams, varat raudāt vai smieties, bet biju iecerējis rakstīt vai nu par savu pirmo seksa pieredzi pirms deviņiem gadiem vai par lidostu. Bet abas iespējamās tēmas, kas izmainījušas daudzu cilvēku dzīves, likušas ļaudīm radīt bērnus, nogalināt dzīvniekus un piesmiēt nevarīgas večiņas, nobālēja visvienkāršākā atgadījuma priekšā. Un noprast, ka mana seksa pieredze vien pliekana nemākulība, bet ar lidostu vienvienīgi pārpratumi. Neuzspējām laicīgi aizbraukt, lidmašīna no Londonas ielidoja ātrāk, nekā tika ziņots. Vārdu pie vārda liekot – pasažierim nācās mūs vēl gaidīt gandrīz stundu. Nepatīkami.

Tāpēc šoreiz par dienu, kura kardināli ne/izmainīja manu dzīvi, bet bija viena no tās nedēļas dienām, kad vakaros aizmigu viens un noguris. Tā bija drūma un lietaina svētdiena. Viena no daudzajām šīs vasaras svētdienām.

Pēc 9.00 no rīta, kad esmu apēdis pirmo līdzpaņemto siermaizi, saņemu īsziņu:
- Kak djela? Chto djelajesh?

Saprātīga apvaicāšanās. Joks tikai tāds, ka jau 8.00 pie Rīgas Latviešu biedrības iekāpu autobusā, lai kopā ar ļautiņiem gados (pierunāju līdz braukt arī draudzeni) iepazītu tuvīnās Rīgas vietas: Biķerniekus, Ulbroku, Zaķumuižu, Ropažus, Suntažus, Sidgundu, Mālpili, Nītauri, Mori... Ja atbildē rakstīšu taisnību, ka esmu jau pabijis Biķeru jebšu Biķernieku baznīcā un uzklaušījis tur kalpojošā mācītāja stāstu par baznīcas vēsturi, kas brauciena laikā saglabājās uz mata līdzīgs daudzās vietās kā stāsts par svētu vietu, kura vai nu līdz mūsdienām saglabājusies nepostīta, vai arī kuru postījuši vietējie iedzīvotāji, lai augstais tornis nekalpotu par mānekli tai uzmet bumbu. Vai arī kā stāsts par vietu, kur padomju gados ierīkota rūpnīcu noliktava, glabāti minerālmēsli, darinātas vitrāžas un pat jahtas, kas gan, tik zaimojošā veidā būvētas, grimušas uz nebēdu jau vairākas reizes.

Bet tagad saņemu īsziņu, esot Ulbrokas vidusskolas muzejā! Ko lai atbildu? Melot? Taisnību rakstīt? Nu, nevajag jau sarežģīt. Galu galā šāds jautājums nemaz ar' neprasās pēc konkrētas atbildes. Un kur nu vēl patiesas! Atklikšķinu, ka dzīvs un zinātkārs iepazīstu Latviju.

Braucienā autobusā pavada mūsu vadītāja skaļā balsī izsauktie enciklopēdiskie fakti. Līdzēt jau varētu arī tāds nieks, kā mikrofona atvirzīšana tālāk no mutes. Uzklaušām par Ilzi Kalnāri, kura Ropažu mežā laikiem jau tomēr pašnāvību izdarījusi. Protams, gādīgā runātāja runā iepinas arī pa kādam negribētam pārpratumam,

piemēram, kā izrādās, Zaķumuiža, kura acīm gan vairs nav apskatāma, esot bijusi eklektikas un jūgendstila sajaukuma spilgts paraugs.

Katrā vietā mūs sagaida kāda aktīva rīkotāja, kas izrāda ciemu, atver baznīcas un kultūras nama durvis. Zina daudz stāstīt par apkārtni. Tiek iepūsts dvašojiens jau sen mirušiem censoņiem, kas apkārtnē dzīvojuši un savus darbus timerējuši. Broce, Herders – tik divi, kuri tiek piesaukti jo daudzās vietās. Bet šo uzvārdu vesels lērums – tiek slavēti un godināti vācieši, kas dzinušies pēc labumiem, latviešiem, protams, nelienot ārā no savām biksēm. Katrā miestā tiek uzsvērts veikums, kāds citur nav nedz pagatavots, nedz uzrakstīts, nedz brūvēts, nedz kults, nedz siets, nedz locīts, nedz griezts, nedz uzcirsts. Otis Skulme; plakumi un uzbedumi; pilskalni, pilis, kapsētas un vidusskolas; latvieši cīnītāji un nodevēji; zaglis, kurš nokodis mātei degunu, par to, ka tādu izaudzinājus; karātavas kalnu galos, lai no visām pusēm labāk saskatītu tur notiekošo; Merķelis Nīgrandē; Aspazija un Nīgrandes aptieķnieks... Taču autobusa publikas nodevīgās ausis vairākos novados var saklausīt par senajo vīru, kas sarakstījis pirmo grāmatu ar derīgiem padomiem lauku apsaimniekošanā, kā arī ķēķī un stallī darāmo. Un galu galā – ja nebūtu vāciešu, kas mums atliktu? Nebūtu ni kur aizbraukt, ni ko apskatīt, atliktu vien sēdēt mājās pie televizora. Vai arī braukt lūkot ārzemju brīnumus.

Pēc divām nedēļām, kad attīstu fotofilmiņu, esmu izbrīnīts. Melnbaltajās bildēs neviena cilvēka, neviena kopskata, tikai detaļas. Kultūras namu elektrības slēdži, drūmi un nolupuši baznīcu logi, no apaļkokiem darināti dzīvnieku aploki, kupoli, kara upuru un varas mocekļu pieminekļu ēnas. Turpretim krāsainajās bildēs Ropažu baznīcas altāris kā balts baldahīns. Vienkāršs un neuzbāzīgāks par krustā sistu Jēzu vai altārgleznu ar citu sižetu no Bībeles. Nu, tā kā man spilgtāka redzes un nevis dzirdes atmiņa, tad vairāk par tagad izstāstīto neatminu. Tik' tik daudz, cik no uzbildētajām septiņām ainām var nolasīt, kaut ārpus Rīgas pavadīju cauru dienu un vakarā, manu laimi, biju priecīgs par izjukušu ciemošanos.

Līdzbraucēja draudzene, kuras šūpulis kārts Ropažu pusē, atstāstīja no radiem, vietējiem ropāžniekiem dzirdēto, ka šī esot braukusi divstāvu autobusā, pilnā ar ārzemniekiem. Vai nav mīlīgi tie latvieši!

Jūsu Rimands Ceplis